

Tā īgī-īgī Yākóbā drígá sī Yākóbā

Tā 'ē'á zīlā nīlī sīsī rī

Yākóbā īgī wárágā nō krístō 'bá drí ndrī. Gólâ lē āmâ drí rīrī āmákâ ãngó drÿj nõngá 'ezó rīlî krístō 'bá ró rī tā lâ nīlî dódó. Gólâ âtâ tā trá dūu â'dólé krístō 'bá yî drí nīlî, õzō rīrī gólâ â'dózó ngá ãkó rī kâtí, Sâtánâ rī bãfí cãcã õjilâ drí 'dêzó 'á lâ tā õnjí 'elé, ngá gólâ āmâ drí 'ē'á 'elâ õzō lânjõ ngäntá ngá lâzé ãâ'dô āmâ 'ē'á rî, tâlâ â'dô-â'dô lómbé-lómbewá 'bá ró rî, árú-áruwá, rîlî mänisí tâ âtâ-âtâ āmákâ āmâ ãzí-ãzí yî drí rî 'bâlé lâtî mbî 'á, gõ'dá kpá tâ râtáä 'e'ë kâ Ôvârî drí rî bê.

¹ Mâ Yākóbâ rû ï'bû 'bá Ôvârî kâ ró gõ'dá kpá Kúmú Yésü Krístō kâ rî ï'dî. Mâ 'ê nî-bê-yâ ãnî õjilâ Ôvârî kâ nyâányâ lâ ró võ drï ãzâ 'bá yî 'ásí rî yî drí ndrî kâkârâ.

Tâ gólâ fîi ătû-ătû kâ kâyî lânjõ kâ rî 'bá yî sî rî

² Ámâ âdrúpî yî ámâ ïzó yí bê, õzō tâ ûjû gõ'dá lânjõ bê rî üûsû ãnî trá rî, nî ndrê lânjõ rî 'dî ngá õnjí ró kô. Nî trö â'dólé ngá tândí ró, tâlâ 'dî 'dô â'dô 'dô'á nõtí. ³ Ózō tâ ûjû 'dî õ'ê ãnî trá kpÿj lîfî 'bâ'bâ ãníkâ Ôvârî drÿj rî âyélé rî, â'dô ãnî 'bâ'á gõ'dá fîi ătûlî kôrô. ⁴ Ózō nî õrî fîi ătû-ătû sî kárâ rî, nî â'dô ïcâ'á cú rîlî lînjî-lînjî ró. Ngá ãzâkâ p  e ãnî kô ãkí ãkó.

5 Œzō ɔjílā ãzâ ãnî lāfálé 'ásï ūnï tā ãzâ Ôvârî drí lêlé yí drí 'ẽlé kâyï tibé tā jūjū 'dî kâ rî sî rî kô rî, ïcâ trá gólâ drí tì ïrátälé Ôvârî drí, tâlâ Ôvârî rî gógó ãâ'dâ ró bê tâ gólâ drí 'ẽ'á 'ẽlâ rî. Ôvârî â'dô ïcâ'á gólâ rî pâlé, tâlâ Ôvârî ï'dî ngá âfë 'bá 'î drï-bâlâyï sî ɔjílā drí lïfî âmbé ãkó kpäkû ngá fërë 'á. **6** Ngá ãzâ rî'á ãlô. Nî â'dô kô tâ ïsû ôjá 'bá ró. Nî 'bâ ãnî lïfî a'dô Ôvârî drïj kî nî rî, gólâ â'dô tâ mbïmbî rî 'ẽ'á trá. Õjílā gólâ tâ  yí 'bá rî â'dô â'dô'á té òzô fê drï ïlî drí rî'á ôjálâ nõngá kó nâlé nõngá kó nâlé rî kâtí. **7-8** Gô'dá nïngá sî, tâ ïsû gólâkâ â'dô 'bâ'á lïfî rî rî'á kâ rî tí, nô kpá gô'dá nâ kpá rî. Gólâ nïjí tâ mbïmbî 'ẽlé rî kô'dâwá. Gólâ rî gógó 'dî ïsû kô kî nî rî, Ôvârî â'dô tâ nïnï âfë'á yí drí. Ôvârî fêé íyíkâ ngá ãzâkâ drílâ gbô kô kô'dâwá.

9 Ámâ  drúpï yî ámâ  zó yí bê, òzô ãnî a'dô kpâlé ngá ãkó rî, nî â'dô ãyïkô ró, tâlâ Ôvârî â'dô ãnî 'bâ'á a'dôle  rë bê. **10-11** Ngâ gô'dá ãnî rî gógó â'dô 'bá ngá-tî bê dûû rî 'bá yî, òzô  jâ ãnî trá kpâlé  gulí 'á rî, nî â'dô ãyïkô ró, tâlâ gólïyî ngá-tî  yíkâ rî 'bá yí bê â'dô â'dô'á té òzô fê fôô  mâ kâ gô'dá gólâ ândrá 'bá 'wââ hâwô  tú  m  drí sî rî kâtí.  tí ró rî,  jílâ ngá-tî bê  yí drígâ dûû rî â'dô drâ'á 'wââ  tú gólïyî drí rîzó tâ  yí nyâânyâ kâ rî 'bá yî 'ẽlé rî sî.

12 Òzô nî  rî fîj  tû- tû sî kâyï lâñô kâ rî tú rî, Ôvârî â'dô  rë f'á ãnî drí. Má  tâ tâ rî nô ãnî drí  tí, tâlâ òzô nî  lâvû trá tâ 'dî 'ásï rî, Ôvârî â'dô ãnî 'ẽ'á rîlî zââ lédre-lédrë ró gbâdú drí-'â ãníkâ ró, òzô gólâ drí tâ lâ 'bârë trá fêlé ãnî gólâ

rî lôvó bê rî 'bá yî drí rî kâtí. ¹³ Kâyî lânõ kâ rî tú rî, nî âtâ kô kî nî rî, ââ'dô Ôvârî ū'ñjî 'dî ãnî ûjû'á tâ õnjí 'êlé, tâlâ Ôvârî lëé kô tâ õnjí 'ezó âlôwálâ, gô'dá gólâ jûú õjîlâ ãzákâ kpá kô âlôlâ tâ õnjí 'êlé. ¹⁴ 'Dî tâ lôvókô ãnî nyâányâ kâ rî â'dô ãnî âsé'á nî tâ õnjí 'êlé. ¹⁵ Tâlâ tâ lôvókô âsê íyíkâ tâ õnjí, gô'dá vólé drî lâ 'ásî rî, tâ õnjí gô'dá âsê íyíkâ õdrâ.

¹⁶ Ámâ ïzó yî ámâ âdrúpî yí bê, áâdô ãnî kô âfî-âfî tâ õnjí kâ rî sî. ¹⁷ Ngá ámâ átâ Ôvârî drí âfélé ãmâ drí rî 'bá yî rî'á járá'bítí tândí ró. Á'dô kpálé vō ïwâ ū'tú kâ párá bê rî õojâ rû nî rî, Ôvârî rî nyâányâ gólîyî lô'bâ 'bá rî ôjá rû íyíkâ kô âlôwálâ. Ítí rî, mä nî trá kî nî rî, Ôvârî ûjû'á ãmâ kô'dawá tâ õnjí 'êlé. ¹⁸ Ôvârî 'bâ ámâ trá â'dolé õjîlâ íyíkâ ró tâ âtî-âtî pâtî'í íyíkâ Yésû rî tâsî'âfélé ãmâ drí rî sî, té nyé õzõ gólâ drí lêlé 'êlé rî kâtí, tâlâ mä ã'dô ró bê ngá drî-kákâ ró ngá-tî tâ lâ drí lâzélé rôô rî ró, ngá-tî ãzâ 'bá yî lédrê-lédrê bê drîlâ lô'bâlé trá rî 'bá yî drî'í sî.

Tâ tâ Ôvârî kâ ârî-ârî lâ gô'dá 'e'ë lâ bê rî tâsî'

¹⁹ Ámâ ïzó yî ámâ âdrúpî yí bê, nî ârî drê úlí nô, nî ã'dô bê rî'á rî, nî rî rîlî bîlî ìgâ-ìgâ sî kárâ njââ tâ âtálé rî 'bá yî ârizó 'wââ. Gô'dá nî â'dô kpá mânisî ró úlí îtô vō âtálé rî 'á. Gô'dá nî â'dô kpá mânisî ró 'álé âdrâ-âdrâ tâsî. ²⁰ Má âtâ nôntí ró, tâlâ rîrî mbjimbî gólâ Ôvârî drí lêlé ãmâ drí rîzó rî â'dô kô 'álé âdrâ sî. ²¹ Ítí rî, 'dôvó nî âyê tâ lârâkô tâ õnjî-õnjî rî 'bá yî, gô'dá 'álé âdrâ bê vólé, nî 'dê nî trô ró úlí Ôvârî kâ ū'dî lôfîlî ãnî 'á,

gōzó rīlí zēlé lâ 'á ̄in̄in̄i ró. Úlí gólâkâ 'dī â'dô ̄icá'á ãnî 'bâlé nĩ â'dólé rīlí mb̄imb̄i ró.

22 Nĩ ârî úlî gólâ Ôvârî kâ rî ūdî. Nĩ ̄isü kô kĩ nĩ rî, ̄icâ trá cé úlî rî 'dî lîngô-lîngô lâ ârizó ūdî. Nĩ 'ê kpá tã Ôvârî drí âtálé rî ūdî. **23-24** Ozõ nĩ ãârî úlî 'dî lîngô-lîngô lâ ūdî gõ'dá 'ezó lâ té vó lâ 'ásî kô'dawá rî, ãnî tã â'dô â'dô'á ozõ ̄ojilâ gólâ ngânâ âtrõ 'bá iyî lîfî ̄indrízó 'á lâ, gõ'dá 'wââ ngâzó nîlî gõ'dá nîlî lâ lârâkô drîlâ ̄indrílî ngânâ 'á 'dî drí jâzó drî lâ 'ásî rî tí. **25** Ozõ ̄ojilâ ãnî lâfâlé 'ásî ̄orî trá kárâ úlî tândí Ôvârî kâ 'dî yî ̄isülî dódó, gõ'dá tã lâ 'ezó rî, tã 'dî â'dô sú'á Ôvârî rû, tâlâ nî rî 'dî tã úlî gólâkâ tândí 'dî drí â'dâlé 'dî 'e'á ūdî. Úlî 'dî 'bá yî cù mbârâkâ bê ãmâ ̄injílî tã ̄onjí ãmákâ 'ásî.

26 Nĩ ãâ'dô ãníkâ ̄isü'á lâ kî nî rî, iyî ãâ'dô rî'á 'dê'á lâtî Ôvârî kâ rî 'bá yî vósî, gõ'dá nîngá sî rî, nî ̄orî zââ úlî ̄onjí-̄onjí âtálé ūdî ̄ombâ sî ãzí-ãzí drí rî, 'dî ūdî 'dê'dê ãníkâ Ôvârî vósî 'dî rî'á lôsî ãkó. **27** Lâtî gólâ rîzó 'dê'lé Ôvârî vósî mbî rî ūdî rî'á gólâ drí âtálé rî 'elé ūdî, ozõ kî'á nî rî ãnî drí ̄imvâ-ãnjî pâlé gõ'dá kpá ̄ayízí yî bê ngá sî rî yî tí. Gõ'dá ãnî drí 'dê'lé kô lâtî ̄onjí ̄ojilâ gólîyî Ôvârî rî gâ 'bá dô rî 'bá yî kâ 'ásî.

2

Tâ ̄ojilâ lâfâ câcâ tâsî

1 Ámâ ̄adrúpî yî ámâ ̄izó yî bê, nî lê tã trá Kúmú ãmákâ Yésû Krístô gólâ â'dô 'bá sisí ãzí-ãzí drîjî sî rî 'á. Ítí ró rî, nî 'bâ ̄ojilâ ãzâkâ kô ̄alôlâ â'dólé gârâjî ̄ojilâ ãzâ 'bá yî drîjî sî. **2-3** Ozõ ̄ojilâ ãzâ â'dô

'bá ngá-tị bê dũû rî ãâní trá ítá lânjã bê yí rú gõ'dá kpá tómó dáâbõ 'ásí bê íyî drí-mvá 'á, drílâ ngãzó âffilí ãnî lâfálé 'á ãnî drí rû ê'bérẽ võ âlô 'á rî tú rî, gõ'dá nïngá sî, ãnî drí ngãzó tã âtálé gólâ drí kĩ'á nî rî, "Ágô ãmbá, ní ânî ătì 'á nôlé rîlî rî-võ tândí nõ drïi." Gõ'dá vólé drî lâ 'ásí, ãzâ íyíkâ ngá âkó lé 'bá 'í cù ítá lîrîkû bê yí rú njävõ-njävõ, drílâ ngâtá íyíkâ kpá ngãzó âcálé, gõ'dá ãnî drí ãníkâ ngãzó tã âtálé gólâ drí kĩ'á nî rî, "Ní nî ãníkâ rîlî giâ ïnyákú drïi ibírîbí nã drïi nälé", õzõ ngâtá nî ãâyê gólâ íyíkâ âdrélé pá drïi ûrû yã rî. ⁴ Á'dî 'bâ ãnî õjílã lâfálé cälé rî nî yã? Õzõ nî õcâ õjílã lâfálé trá rî, 'dîi nî 'ê trá tã õnjí 'î.

⁵ Nî ndrê drë, ámâ ïzó yî ámâ âdrúpî yí bê, Kúmú ángí ãmákâ Ôvârî rî gógó êpẽ ngá âkó lé 'bá trá íyî tã lêlé ūdî, tâlâ gólîyî õrî ró bê kúmû íyíkâ rî zêlé cù tã tândí ãmbá dũû yî Ôvârî drí 'bâlê fêlé drí-'â ró gólîyî íyî lôvó bê 'dî 'bá yî drí 'dî bê. ⁶ Á'dô kpálé ïtí rî, ãnî nyâányâ ïzâ ngá âkó lé 'bá rú trá. Á'dô â'dó'á ngá âkó lé 'bá ūdî ãnî lârâkô 'êlé yã? Á'dô â'dó'á gólîyî ūdî ãnî lâsélé nîlî âjí bê lâ kúmú ândrá sî yã? 'É'ë, â'dô â'dó'á ngá-tị dûû lé 'bá ūdî. ⁷ Á'dô kpá 'bâ'á gólîyî âlôlâ 'dî 'bá yî ūdî úlî õnjí âtâ 'bá ãnî gólîyî Yésû Krístõ rî rú âpázó drî lâ rî yî rú rî. Gõ'dá bê trá ïtí rî, nî 'bâ lânjî ngá-tị dûû lé 'bá rú â'dô tâsî yã?

⁸ Õzõ nî ãârî tã gólâ Ôvârî ãmákâ drí 'bâlê ámâ drí rî trá kĩ nî rî, "Nî 'bâ ãzí-âzí yî lôvó ndrî kpá té ãnî drí ãnî lôvó 'bârë kâtí" rî, 'dîi â'dô â'dó'á tândí ró lâvûlî gârã. ⁹ Gõ'dá õzõ nî õ'bâ õjílã ãzâ

'bá yí trá â'dólé gärqä ãzâ 'bá yí drñü sī rî, 'dññ nñ 'ê tã ñnjí tëtë trá, tälâ óombê ãnî trá tã ïzä 'bá ró â'dô tã Ôvârì kâ 'bälé 'élé rî vó ró. **10** Ozõ õjilä ãlô ãnî läfälé 'ásï ãârî tã Ôvârì kâ 'bälé 'élé rî trá ndrï, gõ'dá drilâ ãlô rî âyézó 'e ãkó lâ rî, 'dññ gólâ trá tã Ôvârì kâ 'bälé 'élé rî ârí 'bá lâ kô rî ï'dí. **11** Rí'á ïtí lâ 'dñ ró, tälâ Ôvârì rî gógó âtâ nñ ngbáli-ngbáli kñ nñ rî, "Nñ 'bä 'dází rî õkó ãnî ūgúlì 'á kô." Gõ'dá Ôvârì âtâ kpá nñ kñ nñ rî, "Nñ fû õjilä kô." Tã rî 'dñ täsí rî, õzõ kpálé nñ õ'bä 'dází rî õkó kô ūgúlì 'á rî, gõ'dá õzõ nñ ūfû õjilä trá rî, 'dññ ãnî rí'á tã Ôvârì kâ 'bälé 'élé rî ârí 'bá kô rî ï'dí. Ítí, õzõ nñ ïizä õjilä rú trá rî, áâ'dô kpá lâjñ fë'á ãnî drí lâyvüli kôrô.

12 Tã âtâ-âtâ ãníkâ 'ásï ndrï gõ'dá kpá tã 'e'ë ãníkâ 'ásï ndrï rî, nñ ïsû dódó kñ, Ôvârì â'dô tã ãníkâ kñ'á â'dô tã gólâkâ kñ 'bá nñ rî, nñ õlë ãzí-ãzí kpá õzõ ãnî drí ãnî íffíl lërë kâtí rî rú. Ôvârì 'bä tã 'dî ãmâ pâzó mbârâkâ tã ñnjí kâ rî 'ásï. **13** Ozõ nñ ã'dô tã tândí 'e 'bá õjilä drí kô rî ï'dí rî, Ôvârì 'é tã tândí ãnî drí kpá kô. Áâ'dô tã ãníkâ kñ'á, té õzõ tã ãnî drí rí'á 'élâ õjilä drí rî vó ró. Tã tândí 'e'ë 'dî â'dô Ôvârì rî 'bä'á â'dólé ãyïkô ãní bê kâtí tã kíkñ kâ sñ.

Tã tândí 'e'ë rî â'dálâ nñ kñ õjilä lë tã trá Ôvârì 'á rî

14 Ámâ  drúpî yí ámâ ïzó yí bê, â'dô â'dó'á kó ángô tí yã, õzõ nñ ãâtâ kñ'á nñ rî, nñ 'bä tã lëlë ãníkâ trá Ôvârì 'á, gõ'dá nñngá sñ rî, nñ gõ nñ 'é tã rî 'dî kô â'dô lâ vó ró rî yã? P t   tã lëlë ãníkâ

'dī â'dô fí ãnî pã'á trá yã? 'Dñi îcá kô. [15-16](#) Özõ nĩ öndrê õjílã ãzâ trá ãlô ãnî láfálé sî ítâ ïzâ bê ngâtá ngá-ïyínyâ ïzâ bê, gõ'dá ãnî drí ngãzó tâ âtálé drílâ kñ'á nĩ rî, "Ôvârî ãâ'dô ní bê, ní â'dô ró bê ítâ lânjâ bê, gõ'dá kpá ngá-ïyínyâ tãndí bê", cû ïtí õjílã rí 'dî ãmú ãkó ãlôwálâ rî, 'dñi â'dâ íyíkâ ã'dô 'î yã? 'Dñi rî'á cû ïtí tâ ífí ãkó. [17](#) Ítî rî, tâ lélë ãníkâ élê tâ lâ 'e ãkó rî â'dô â'dó'á lôsí ãkó.

[18](#) Özõ õjílã ãzâ ãlô ãâtâ tâ má drí kñ'á nĩ rî, "Ícâ trá õjílã ãzâ drí rîzó cû tâ lélë Ôvârî 'á rî bê, gõ'dá ãzâ ãlô rî íyíkâ rî'á cû tâ 'e'ë tãndí bê õjílã drí" rî, má â'dô âtâ'á lâ drílâ kñ nĩ rî, "Gõ'dá ní 'élé bê tâ ãzákâ kô'dawá rî, ní â'dô ãníkâ gõ'dá â'dá'á lâ má drí kñ'á nĩ rî, ní ââ'dô trá cû tâ lélë bê Ôvârî 'á rî íyíkâ ángô tí ró yã? 'Dñi má â'dô tâ lélë ámákâ â'dá'á ní drí cû ïtí drî vê ãkó, tâlâ tâ 'e'ë ámákâ Ôvârî 'á rî sî." [19](#) Nî lê tâ trá kñ'á nĩ rî, Ôvârî rî gógó rî'á ãlô yã? Rî'á tãndí ró. Sâtánâ yî lê ïyî kpá ndrî 'dó tâ 'dî. Ítî rî, Sâtánâ rî gólîyî rî'á ûrî bê kpä kpä kpä. Tâ lélë élêwálâ tâ 'e'ë ãkó rî îcá kô õjílã pälé.

[20](#) Gõ'dá bê ïtí rî, ãnî õjílã gólîyî tâ nñ ãkó nõ 'bá yî, nî lê má drí â'dázó lâ ãnî drí kñ nî rî, tâ lélë Ôvârî 'á cû ïtí 'e'ë lâ ãkó rî rî'á cû ïtí lôsí ãkó yã? [21-22](#) 'Dövó nî 'dê mä ndrê ãmâ á'bíyá Ábârâyámâ. Gólâ ïtô íyî mvá Ísákâ rî félé ngá fefé ró Ôvârî drí võ ngá lñ kâ Ôvârî drí rî drññ. Gólâ rî'á tâ lélë bê gõ'dá kpá cû 'e'ë lâ bê. Tâlâ 'dñi tâsí rî, Ôvârî ndrê gólâ õjílã tâ mbì 'bá ró. Nî ârî trá yã? Ítî rî, tâ 'e'ë gólâkâ â'dâ tâ lélë gólâkâ

rî ī'dî. 23 Gō'dá tā rî 'dî drí â'dózó ōzō īgīlí trá rî kâtí kī'á nī rî,

“Ābārāyámā 'bā tā lēlē íyīkâ trá tā âtâ Ôvârî kâ rî 'á, gō'dá tā rî 'dî tāsī rî, Ôvârî drí gólâ rî zīzó ōjīlā tā mbīmbī 'ē 'bá ró.”

Tā Ómvó Ngá 15.6

Gō'dá drílâ ngāzó zāâ rī'á Ābārāyámā rî zīlī íyī lâmû-ãzíyä ró.

24-26 Mā ndrê drē tā Rāhábā kâ. Ōzō gólâ ã'dô kpálé ãgô kpā 'bá ró sísí lâ sī rî ī'dî rî, gólâ lâgû lómígówá 'bāsúrú Ūsîrâ'élē kâ rî 'bá yî 'ásî ngá-īyínyâ sī vō rû lâpízó ōjīlā rî 'bá gólîyî lôndâlé rî 'bá yî drí sī rî bê, gō'dá drílâ kpá gólîyî jōzó gôlé vólé kôrô pávó tî ngîi ãzâ 'ásî, tâlâ gólîyî õpâ ró ngá bê. Tā 'dî tāsī rî, Ôvârî drí Rāhábâ rî ndrêzó tā mbīmbī 'ē 'bá ró.

Tā 'e'ē ōjīlā kâ â'dô gólâ rî 'bâ'á nī â'dólé mbīmbī ró Ôvârî rî lîfî drî 'á 'dó tā lēlē gólâkâ Ôvârî 'á rî bê. Tā lēlē gólâkâ élêwâlâ ïcâ kô gólâ rî 'bâlé â'dólé ōjīlā mbīmbī ró. Tā lēlē élêwâlâ tā 'e'ē ãkó rî rī'á ōzō ãvô lôvô-lôvô ãkó yí 'á rî kâtí.

3

Tā lândrâ tâsî

1-2 Ámâ  drúpî yî ámâ ïzó yí bê, nî kî kô, yî lê trá â'dólé tā Ôvârî kâ ìmbá 'bá ró 'wââ, tâlâ ãmâ ndrî 'dó tā ányâ âtâ 'bá 'î, mā â'dô ïcâ'á úlí ányâ ìmbâlé. Tâ ìmbá 'bá â'dô âdré'á Ôvârî ágâlé tâ lâ kîlî lânjî-lânjî ró  tú tâ-vó kîkî kâ rî sî. Ōzô ã'dô ōjīlā ãzâ  'ê tâ ãnjî kô tâ drílâ âtâlé rî tâsî rî, 'dî ōjīlâ rî 'dî trá rî'á lânjî-lânjî ró, gō'dá gólâ trá cù yí

dr̄ñi. ³⁻⁴ Tā â'dâ ngá fínyáwá kâ â'dózó ngá ángí dr̄ñlí rî ū' dî rî' á nō. Lôkí 'bá ãlô â'dô òtólô'bí ítí kâ bñ'á cé fê mvá fínyáwá sñ. Ítí ã'dô ūyíkâ kpálé ángí ángí ró cù mbârâkâ bê rî, lôkí 'bá â'dô ïcâ'á cù tû lâ yí bñlí fê mvá sñ vñ yí drí lêlé rî 'á. ⁵ Ítí rî, lândrâ ã'dô kpálé ngá fínyáwá 'í rî, gólâ kpá cù mbârâkâ bê tâ ángí ángí 'ezó. Nñ ndrê lásí ïlákõ fñ 'bá 'dêlé ñmã 'á rî, zä vñ ángí. ⁶ Lândrâ rî'á lásí kâtí. Ngá ãmbá ãmâ rú'bá 'á rî yí drñi sñ, lândrâ ū' dî rî 'bá ñjílâ külütütü izâlé tâ tû ñnjí dñu rî 'bá yí sñ rî. Gólâ ásê tâ ñnjí nñ ūtú úlî ïtôzó âtálé rî sñ, kpá bñúú ūtú ñdrâ kâ rî tú rî. Lândrâ û'dû tâ ñnjí íyíkâ 'dî 'bá yí 'dó Sâtánâ drígá sñ. Gõ'dá tâ ñnjí lândrâ kâ 'dî 'bá yí drí ñjílâ lôfízó lásí ândrê 'á. ⁷ Õzõ ñjílâ ñtrô tâ bê kpálé kôrõnyâ ãriwá bê drígá sñ ndrî rî, ⁸ gõ'dá gólîyî ïcâ gbõ kô tû cñlî ūyí lândrâ drñi. Gólâ nñjí tâ ñnjí têtê lândrâ drí 'e'á 'elâ rî kô. Lândrâ rî'á õzõ ūnñ sí-'bálé kâtí cù gñi bê.

⁹ Ámâ lândrâ ãlô nô sñ, mä lûyî kpá Ôvârí ãmâ átá Kûmú ángí ró rî, gõ'dá nñngá sñ, mä gõ mä trî kpá ñjílâ. 'Dñi â'dô â'dó'á ángô tí ró ãmâ drí tâ ñnjí âtázó ñjílâ Ôvârí drí 'bälé íyî lârâkô kâtí rî 'bá yí rû yâ? ¹⁰ Lândrâ ãlô nô sñ, mä lûyî gõ'dá mä âtâ kpá tâ ñnjí. Ámâ  drúpî yí ámâ izó yí bê, â'dó kô ítí lâ 'dî ró. ¹¹ Bê rî'á ïcâ-ïcâ ró pâtñi kñ nñ rî, lñmvû tñndí drí kpá âfôzó lñmvû ñnjí bê kpâkâ ãlô óró ãlô rî 'ásñ yâ? ¹² Fê-kâkâ â'dô ïcâ'á fí trá 'wâlé pûrûcî ífí ró yâ? Ngä gõ'dá pûrûcî â'dô ïcâ'á fí trá 'wâlé fê-kâkâ ífí ró yâ? ïcâ kô â'dolé ítí lâ 'dî kâtí.

Tā tā nññi gólâ tā lâ drí sülí Ôvârî rú rî tâsî

¹³ Ōzõ õjílã ãzâ ãlô ãnî lâfálé 'ásî ïisû tâ trá kî nñ rî, yí ãâ'dô pâtñi tâ nññi gólâ tâ lâ drí sülí Ôvârî rú rî bê rî, 'dõvó tâ 'e'ë gólâkâ rî 'bá yí ãâ'dâ pâtñi gólâ tâ nññi 'bá ró, tâlâ gólâ rî 'dî rî'á tâ tândí 'e'á láñi dódó rî 'ásî lómbé-lómbewá ãkó. ¹⁴ Ōzõ ãzí-ãzí tâ õrî zââ âgílî ãnî lñfî rî, gõ'dá kpá õzõ nñ õlê â'dólé õjílã ãmbá ró rî, nñ ãrû ãnî kô tâ nññi ãníkâ tâsî, tâlâ áru-áruwá ãníkâ 'dî rî'á õnjõ 'î. ¹⁵ 'Dî' rî, tâ nññi ãníkâ 'dî Ôvârî âf  e nñ kô ãnî drí. 'Dî' õjílã kâ 'î õzõ tâ nññi ïny  kú dr   kâ n   kâtí. Â'dó kô ngá t  b   Líndr   Tândí Ôvârî kâ rî drí âf  l   nñ ãnî drí rî 'dî. 'Dî' S  t  n   yí kâ rî 'dî. ¹⁶ Má âtâ ït  , tâlâ õzõ nî ã'dô âg  -âg   'bá 'î gõ'dá kpá áru-áruw   'bá 'î rî, 'dî 'bá yí rî'á tâ g  l  y   rî 'bá õjílã 'b  l   rî'á tâ õnj   '  l   r  o gõ'dá kpá rî 'bá tâ 'b  l   â'dólé kp  r  k  ny   rî 'dî.

¹⁷ Gõ'dá tâ nññi gólâ Ôvârî drí âf  l   rî íy  kâ rî'á járá'bítí tândí ró. ït   rî, gõ'dá õjílã gólâ â'dó 'bá tâ nññi tândí 'dî b  r  , gólâ â'dô 'b  'á õjílã gólâ tâ ã'dí l   'b  'á 'dî rî ró, gõ'dá gólâ l  w  á ãzí-ãzí b   kô gõ'dá tâ õnj   l  g   ãkó ãzí-ãzí drí. Gõ'dá gólâ ïc   kpá kô rî'á tâ õnj   ât  l   ãzí-ãzí rú. ¹⁸ Gõ'dá ït   rî, â'dô íy  kâ tâ tândí l  f  'á 'dî tâ õnj   rî v   l   'á. Gõ'dá â'dô kpá tâ ã'dí l  f  'á 'dî tâ ônj  -ônj   kp  r  k  ny   rî v   l   'á.

4

Tâ tâ l  v  k   ãm   r  'b   kâ rî drí r  z   tâ õnj   l  fil   ãm   lâf  l   r  

¹ Ngá ãnî 'ẽ 'bá rĩ'á lâwâlé gõ'dá kpá rû fûlí ãnî lãfálé 'ásí rî ã'dô 'í yã? Tã lôvókô ndrî ãnî 'á rî ũ'dî. ² Nî ndrê drê, ãnî rĩ'á ngá ãzâ lôvó lâ bê ãnî 'á. Gõ'dá nîngá sî, nî ûsú ngá rî gógó 'dî kô. ãnî kpá rĩ'á ngá õjilâ ãzâ kâ lôvó lâ bê ãnî 'á. Gõ'dá nîngá sî rî, nî ïcá kô ngá rî 'dî ûsulí. Gõ'dá nîngá sî, ngá rî 'dî drí ãnî 'bâzó rĩ'á lâwâlé, rû fûfû yí bê. Ítí rî, ãnî gõ'dá rĩ'á njââ õjilâ fûlí. Gõ'dá ngbâângbânõ, ãnî cù ïtí ngá ãzâ ãkó ã'dô tâsî yã? 'Dî tâlâ nî ïjí Ôvârî kô tâ lâ tâsî. ³ Ngâtá õzõ nî ïjî tâ gõ'dá drê zââ nî ûsú ngá rî 'dî kô rî, 'dî tâlâ nî lê ãnîngá ngá rî 'dî cé tâ lôvókô ãníkâ ndêlé vólé.

⁴ Nî nîjî kô kî'á nî rî, õzõ nî õlê ngá gólîyî ãngó 'á nô ũ'dî rî, nî ïcá kô â'dolé Ôvârî rî rû-lê-ãzí ró.

⁵ 'Dî tâ ífí gólâ Ôvârî drí tâ âtázó kî nî rî, Líndrí Tândí íyîkâ yí drí 'bâlé ãmâ 'á 'dî lê mâ õrî ró zââ tótó Ôvârî rî lêlê rî ũ'dî. ⁶ Gõ'dá Líndrí Tândí íyîkâ âfë fâfâ trá ãmâ drí gâzó dó tâ gólâ lôvókô ãmâ rú'bâ kâ rî drí lêlê ãmâ drí 'êlé rî 'êlé. Búkû Ôvârî kâ kî nî rî,

"Ôvârî rĩ'á ãjú-'bá-ãzí ró õjilâ gólîyî árú-árúwâ 'bá ró gõ'dá tâ íyîkâ gâ 'bá dó rî yí drí. Gõ'dá gólâ íyîkâ bê-rî rû-lê-ãzíyâ ró õjilâ gólîyî ïyî ífifí fê 'bá gólâ zêlé rî 'bá yí bê."

Úlí Mânigõ 3.34

Rû jajâ Ôvârî ngálâ rî

⁷ Bé trá ïtí rî, nî sô drî Ôvârî zêlé, gõ'dá nî gâ Sâtánâ dó. Gõ'dá nîngá sî rî, Sâtánâ â'dô ãnî âyé'á. ⁸ Nî êsê rû ãnyî Ôvârî lâgâtí, gõ'dá Ôvârî â'dô kpá rû êsé'á ãnyî ãnî lâgâtí. ãnî tâ õnjí 'bá,

nī jī ãnî drí ngbángbá tā õnjí ãníkâ 'ásī. Ænî rī'á tā ïsū-ïsū bê rī. Ìtí rī, nī 'bā tā ïsū-ïsū ãníkâ ã'dô cé ãlô Ôvârî rî tâsī. ⁹ Nī ã'dô tā ïsū ró tā õnjí ãníkâ rî 'bá yî tâsī. Nī 'ê ïzã, nī ngô ãwó ë'dî tâlâ tā õnjí ãníkâ tâsī. ¹⁰ Nī sô ãnî drí Ôvârî zêlé ngá fînyâwá ró Kûmú ândrá, nîngá sî, gólâ ã'dô ãnî ïngá'á ã'dólé õjilâ íyíkâ ró.

Tā õjilâ lâfálé cäcâ tâsî

¹¹ Ámâ ãdrúpî yî ámâ ïzó yí bê, nî ngô tâ kô ãnî ãzí-ãzí yî rú õjilâ ãzâ 'bá yî drí. Õzõ nî õ'ê trá ïtí rî, nî 'bâ ãnî trá âdrélé tâ kî 'bâ ró ãnî ãzí-ãzí yî drîjî sî. 'Dîj rî 'á rî, nî rî 'dî tâ 'bâ'bâ Ôvârî kâ rî õjö'á, gô'dá nî rî 'dî ïnjilâ kô. Tâ ãníkâ bê-rî tâ 'bâ'bâ 'dî ïnjî-ïnjî lâ ë'dî. Â'dó kô tâ ãzí-ãzí kâ rî kîkî lâ ë'dî. ¹² Cé rî'á Ôvârî ë'dî gólâ 'ë 'bâ tâ-vó õjilâ kâ kîlî rî. Gólâ ë'dî rî'á cù fâfâ bê õjilâ pâzó, gô'dá kpá fâfâ bê lânö fêzó õjilâ drí. Gô'dá ã'dô bê ïtí rî, nî kî tâ kô ãnî ãzí-ãzí yî rú gólîyî zîzî sî õjilâ õnjí ró.

Tâ árú-árúwâ tâsî

¹³ Nî ârî drë, ãnî gólîyî tâ ïsû 'bâ kî, ëyî ã'dô 'ë'á lâ õzõ sû 'bâ ëyî rû rî tí rî, nî âtâ tâ trá kî nî rî, "Ãndrõ, cù ïtí tâ ãzâ ãkó, ámâ trá nî'á jârîbâ rî gogó nâ 'á tólâ. Mâ â'dô rî'á tólâ ndrô ãlô ngá ãmákâ gîlî gô'dá kpá lâzîlî gîlî. Gô'dá nîngá sî, mâmâ â'dô â'dô'á cù lâfâ bê dûû." ¹⁴ Pâtí-pâtí ró, nî nîyî ngbá tâ gólâ 'ë 'bâ â'dólé ïdrú rî kô. Æmâ rîrî õzõ ã'dô kâtí yâ? Æmâ rîrî ãngó nô 'á rî rî'á õzõ lûmvû ãmé õcîkâ kâtí ndrélé cé ngbâângbânõ tí, drë ãkpâkâ'dâ drîlâ âvî ãkó îlî 'á rî. ¹⁵ Úlí ãmbá

'dī 'bá yî vólé dr̄i lâ 'á, nî âtâ cé kî nî rî, "Õzõ Ôvârî õlē trá rî, áâ'dô ãmâ lôpé'á, tâlâ mã â'dô ró fí kpá zââ lédrë-lédrë ró ̄idrû, gõ'dá mã â'dô tâ ãzâ nõ 'ẽ'á gõ'dá kpá nã rî 'ezó." ¹⁶ Gõ'dá nî rî ãnî ârúlî tâ gólâ ãnî drí lêlé 'êlé rî tâsî. Árú-áruwâ 'dî rî'á õnjí ró.

¹⁷ Õzõ nî ūnî tâ mbîmbî 'êlé rî trá gõ'dá âyézó lâ 'ẽ ãkó lâ rî, 'dî nî 'é tâ sû 'bá Ôvârî rî lîfî drî 'á kô rî trá.

5

Drí-mbílî sôsô ngá-tî dûû 'bá lîfî rî

¹ ãnî õjîlâ ngá-tî dûû lê 'bá rôô rî 'bá yî, nî ârî drë tâ nô. Nî â'dô kpá tâ ̄isû ángí bê, tâlâ tâ pâtîi ró tâ ángí â'dô 'ẽ'á â'délé ãnî drîj. ²⁻³ Õzõ ̄itú tâ kîkî kâ rî õcâ trá rî, ngá-tî ãníkâ dûû 'dî 'bá yî â'dô rû ïzâ'á ndrî. Ítá lânjâ ãníkâ 'dî 'bá yî, édrégó â'dô nyâ'á lâ ndrî. Gõ'dá lâfâ ãníkâ â'dô lâkâ'á rû ïzâlé. Nîngá sî, lâfâ lâkâ 'bá 'dî â'dô tâ pâtîi ãníkâ â'dâ'á nî. Lâfâ rî 'dî â'dô ãnî lôzâ'á õzõ lâsí kâtí. ⁴⁻⁶ Nî nî trá kî nî rî, nî gâ trá dô drî-'â fêlé õjîlâ ngá 'ẽ 'bá ãnî drí ámvú 'á rî 'bá yî drí. Tâ 'ẽ'â ãníkâ ïzâ gólîyî tâ mbîmbî Ôvârî kâ 'ẽ 'bá rî trá, tâlâ gólîyî õdrâ ró bê. Ítí rî, gólîyî icá kô ãnî ̄atûlî. Gõ'dá Ôvârî íyî mbârâkâ sî ndrî ârî gólîyî gbálâlâ ãwó bê rî trá. Nî gõ nî rî trá cé dô 'á ̄í'dí bê lâ, gõ'dá cé rîlî ãnî tâ ̄isûlî ̄í'dî ̄inyákú drîj nõngá. Gõ'dá ̄ití rî, ãnî trá õzõ kâbîlîkî 'bô 'bá 'bô'bô gólâ Ôvârî drí 'êlâ ̄ilâ rî kâtí. ãnî trá njââ fûlî.

⁷ Nī ndrē trá kī nī rī, tā ángí ñnjí 'ẽ'á â'délé ngá-tȳ dūu 'bá dr̄j̄i. Â'dólé bē trá ïtí rī, ámâ ïzó yí ámâ  drúp̄i yí bē, nī rī dr̄e tít̄i ró fñi  tū- tū sī Yésū rī âgõ-âgõ télē. Nī â'dô õzõ  jílã gólâ ngá  dí 'bá yí drí ámvú 'á rī kâtí. Tâlâ gólâ lë ngá- yínyâ dūu  dí, gólâ drí rízó zãâ ngá- rú yí drí  fúlîl ámvú 'á 'dî vó lâ ndrélé, té bùuú ngá- yínyâ 'dî drí lñjízó gõzó  jolâ 'bälé ērō 'á. ⁸ ïtí rī, nī âdrê Ôvârî rí mbârâkâ sī rákâ fê kâtí, tâlâ Kúmú  mákâ Yésû trá 'e'á âcálé âgõlé. ⁹ Ámâ  drúp̄i yí ámâ ïzó yí bē, nī lôzô kô rû ïzã  níkâ tâsî, tâlâ Ôvârî õzó lâjõ f  e  nî drí. Nî ndrê dr̄e, Yésû tâ  mákâ lâfálâ cã 'bá rî trá rî'á  nyî âcálé âgõlé.

¹⁰ Ámâ  drúp̄i yí ámâ ïzó yí bê, tâ  ngü 'bá gólîyî  kû ró úlî Ôvârî kâ  tâ 'bá trá  nî  býyá yí drí, tâ 'e'  gólîyíkâ rî   dâ rû  nî drí. Gólîyî rî trá tít̄i fñi  tû- tû sî  tû  jílã drí rízó rî'á gólîyî ïzâl , drílîyî dr̄e rízó úlî p  l  Ôvârî rî v  'á rî sî.

¹¹ Mâ ndrê gólîyî  jílã tâ 'e'  lâ yí drí s  lî Ôvârî rú rî yí ró, tâlâ gólîyî  tû fñi trá  tû- tû. Nî  rî trá  gô  zilî Yóbõ rî  tû fñi  tû- tû  tû gólâ rî ïz z  rî sî. G d  nî n  kp  trá k  nî rî,  d k  lâ sî Ôvârî drí ngá f  z  gólâ drí. Ôvârî rî g  g  ny  nyâ lâ rî'á  jílã ïz  ndr  'b  'i, g d  kp   jílã p  'b  'i.

¹² Ámâ  drúp̄i yí ámâ ïzó yí bê, tâ ángí b  rî'á n t . Nî  tr  l tr tr  k d w   l w l  Ôvârî rî r  s  g d  kp  r   z  s .  z  n   k  n  r  c   w . G d  n   k  n  r   t  k d w  r , n  k  r  c   t  k d w , tâlâ Ôvârî rî ' l   z  k   d r   n  r .

Tā rātāā 'ẽ'ẽ tāsī

13 Ámâ  drúp  y  ám   z  y  b ,  z  n   d  tr  t   s  b  r , n  'd  n   r t   n  t   v r  dr .  z   y k   d  tr   n  c '  r , n  ng  l ng   v r  r  l y z  r   d . **14**  z  n   d  tr  ng  l z  b  r , n  z  dr -' b  k n s  k  r  ' b  y   n  ng l , g l y   jn  r  d   n  r  t   t - t  b  K m  Y s  r  r  s , g d  kp  g l y   r  r  r t   v r  dr   n  t s . **15** N  ' t , t l  t   dr l y   r t l  t   t - t  t  l l  k  ' d  s  r   d   n  r  ' b  ' b '   d l .  z  ng t  ng  l z   n k  ' d  t   n j  t  dr  l  ' s ,  d  r   b   v r  dr  t   n j   n k   y z . **16** T l  ng  l z  r   f l   z  ' s  r   g l l   n  r  z  r l  t   n j   n k   n  l f l  ' s  r   g l l , g d  n   d  r   r   z  r . N   g l l  t , g d  n  ' r   r  r t   z - z  dr   t   r ' b   g l - g l  k  r  s , t l   v r   d  t   d r  d '   n  r .

 z   j l  t  mb  ' b   t r   y  t   r t   t ,  v r  '  t   t   g l   r   d r l   r t l  ' d  dr  l   g o z . **17** ' v v   n   s  dr  t   l y  r  t s , g l   c  r '   j l  mv  '   m  dr   d r   t . G l   r t   y  t   p p s l   l   l   s  k  n  r , " z   d   k ." G d  n ng  s  r ,  z  ' d  k  nd r  z l   n  p r   j - k z y  ' . **18** ' l  v l  dr  l  ' s  r , g l  dr  kp  t   r t  z   d '   k  n  r , " z   d ", g d   z  dr  ng z  r '   d l   c r - c r , ng - r  dr  ng z   f l  ' b l - b l  v dr  s  nd .

19 Ám   dr p  y  ám   z  y  b ,  z   j l   z   k  tr  l t  t   y   r   k  dr   r , n  'd  n   d r  g l  l t  t  mb  r   k  dr . **20** Ám  nd , m  n  tr  t nd  r   n  r ,  j l  g l  t   n j  ' b   d r  ' b  l t 

mb̄imb̄i r̄i dr̄iñi r̄i pâ gólâ ï'dî õdrã 'ásñ, gõ'dá tã
õnjí ãmbá 'dĩ 'bá yî â'dô âyé'á lâ. ï'dî 'dĩ.

Tā-dr̩ L̩lē Ó'dí Óvârí Kâ

Avokaya: Tā-dr̩ L̩lē Ó'dí Óvârí Kâ New Testament

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Avokaya)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

87931ba7-0e83-5f4d-bd6e-8c45876fc354